

Archeologienota

Sint-Truiden, Gorsemweg

Programma van Maatregelen

DOSSIER 2017B264

Bouwen & Milieu nv

Erkend als Bodemsaneringsdeskundige type 2 (Ovam-Vlaanderen)

Erkend als expert in de Bodemverontreiniging (Leefmilieu Brussel)

Hasseltsesteenweg 2

B-3800 Sint-Truiden (BE)

In samenwerking met erkend archeoloog Rik van de Konijnenburg (Haast bvba)

expert in Historisch en Archeologisch onderzoek, Studies en Toegepast onderzoek

Dossiernr.: 2017B264

wettelijk depot: D/2017/-----/02

INHOUD

Programma van maatregelen	
1. Administratieve gegevens	3
2. Aanleiding van het vooronderzoek	4
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	10
4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen	14
5. Onderzoeksstrategie en -methode	14
6. Onderzoekstechnieken	14
7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	14
8. Lijst met afbeeldingen	15
9. Bibliografie	15

Auteur: Anne De Loof, archeoloog

Autorisatie: Rik van de Konijnenburg, erkend archeoloog 2015/00041

Coverfoto: het projectgebied op de luchtfoto van 2015

Dossiernummer: 2017B264 - Wettelijk depot: D/2017/-----/02

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Bouwen & Milieu nv

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

1.1.1 Projectcode: Dossier 2017B264

1.1.2 Nummer wettelijk depot: D/2017/-----/02

1.1.3 Naam en erkenningsnummer archeoloog: Rik van de Konijnenburg, OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

1.1.4 Naam en adres van de opdrachtgever: Verelst-Gilen BVBA, Molenstraat 31, 3850 Nieuwerkerken

1.1.5 Locatiegegevens:

1.1.5.1 Provincie: Limburg

1.1.5.2 Gemeente: Sint-Truiden

1.1.5.3 Deelgemeente: Sint-Truiden

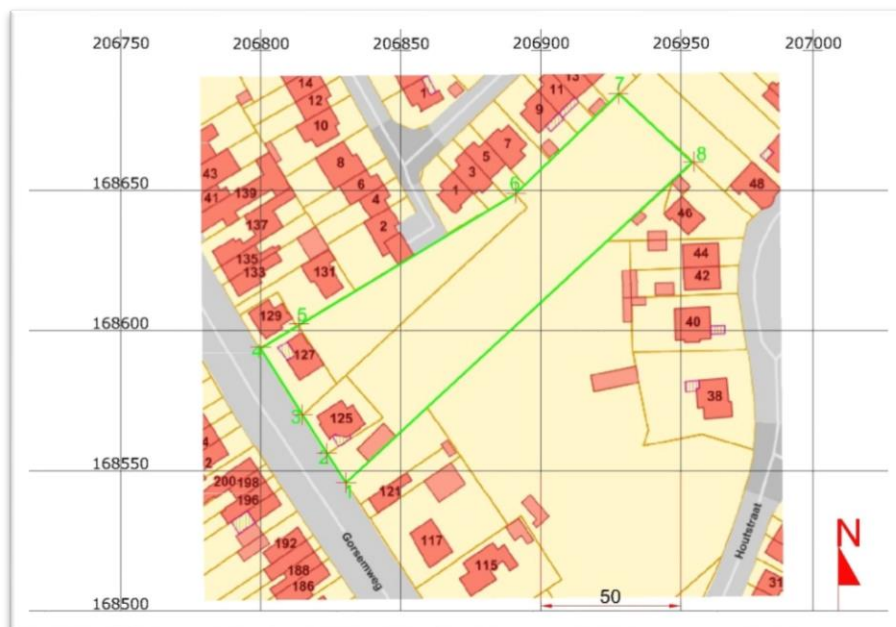
1.1.5.4 Adres: Gorsemweg

1.1.5.5 Toponiem: Gorsemweg

1.1.5.6 Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	206830	168545
2	206823	168556
3	206814	168569
4	206799	168594
5	206813	168602
6	206891	168649
7	206927	168684
8	206954	168660

Afbeelding 1: Bounding box

Dossiernummer: 2017B264 - Wettelijk depot: D/2017/-----/02

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

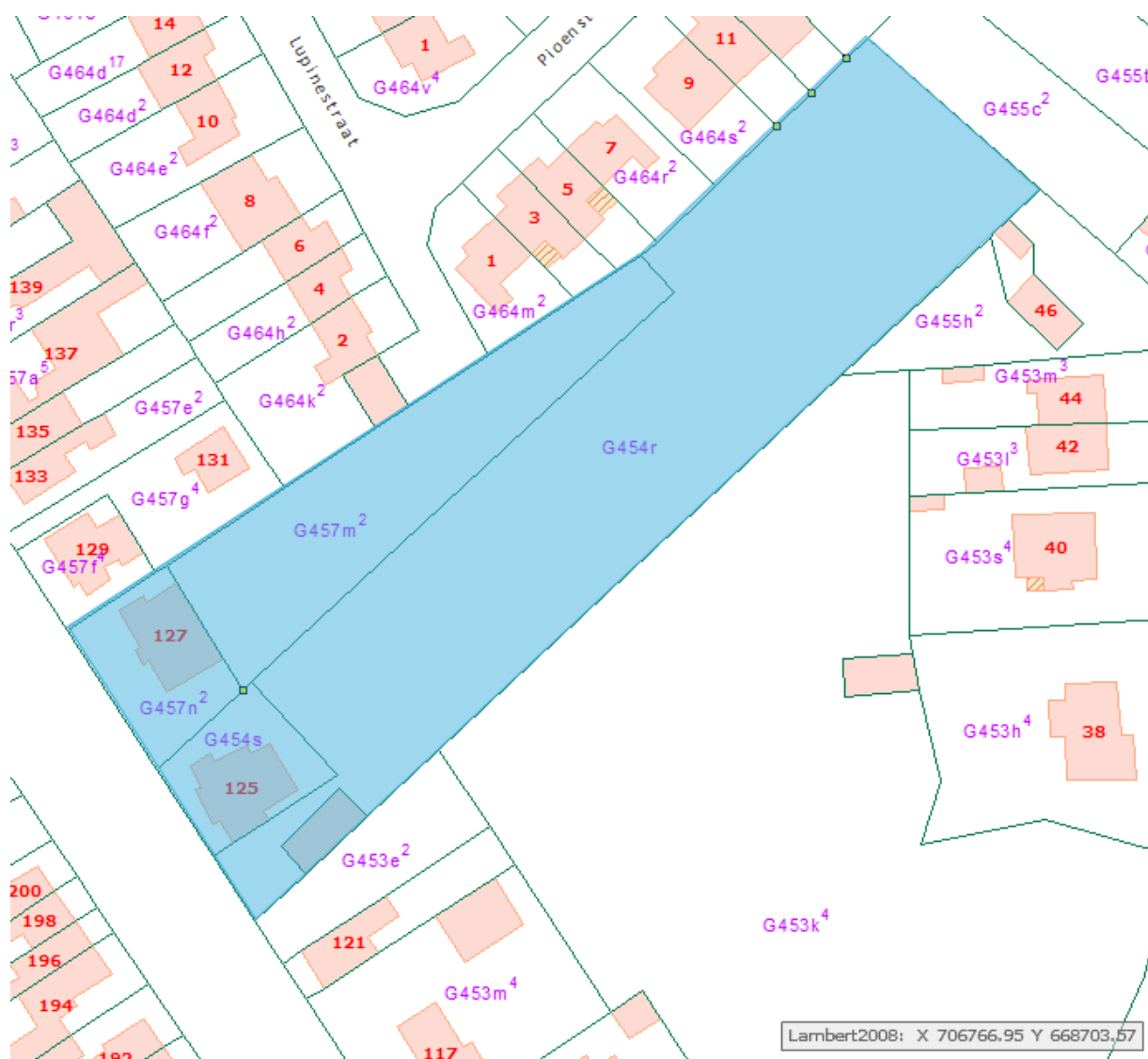
Bouwen & Milieu nv

1.1.6 Kadastrale gegevens en plan met afbakening

Het projectgebied ligt in de gemeente Sint-Truiden, deelgemeente Sint-Truiden, afdeling 1 sectie G percelen 454P, 454R, 454S, 457M2, 457N2. Volgens de CadGis van het kadaster (http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE) hebben de percelen een oppervlakte (afgerond op twee decimalen) van:

- 454P 80,04 m²
- 454R 4618,19 m²
- 454S 403,82 m²
- 457M2 1436,09 m²
- 457N2 465,65 m²

Alle percelen samen hebben een totale oppervlakte van 7003,79 m².

Afbeelding 2: de kadastrale kaart

2. Aanleiding van het vooronderzoek

Randvoorwaarden

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van het verkavelingsplan "Gorseweg".

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria: - De totale oppervlakte van de percelen - De oppervlakte van de geplande bodemingrepen - De ruimtelijke bestemming van het terrein - De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de CAI (Centraal Archeologische Inventaris Onroerend Erfgoed).

Vraagstelling

Het bureauonderzoek heeft tot doel het projectgebied archeologisch te evalueren op basis van bestaande bronnen en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed te bepalen. Dit houdt in dat er informatie wordt verzameld over de mogelijke aanwezigheid of afwezigheid van archeologisch erfgoed binnen het projectgebied. De kenmerken, de relatie met het omringend landschap, de bewaringstoestand en de waarde van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed worden ingeschat. Ook de manier waarop de geplande bodemingrepen worden uitgevoerd, maakt deel uit van de evaluatie.

Het bureauonderzoek formuleert een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

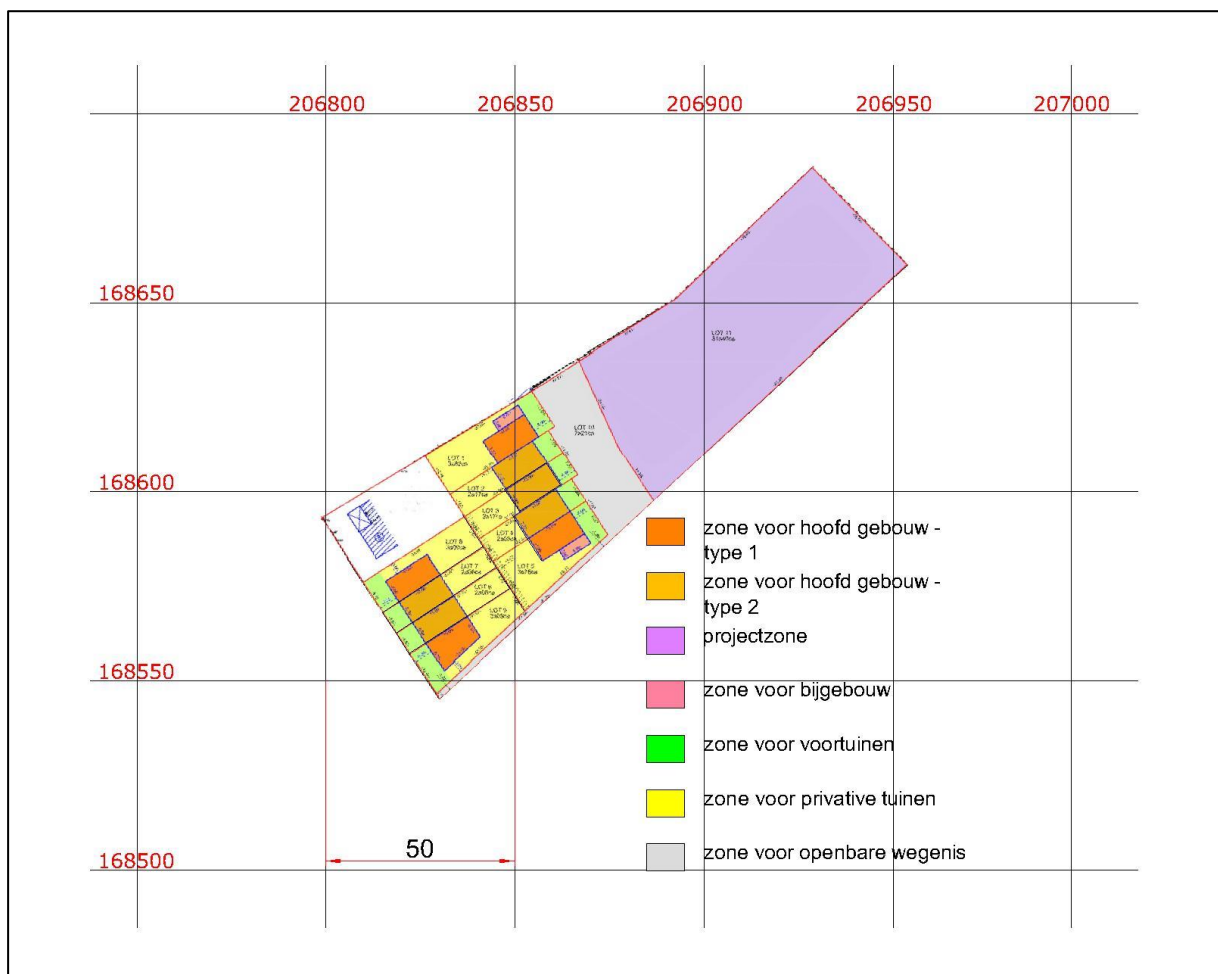
- zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
- zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?
- welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- welke evolutie kende het landschap van het projectgebied?
- welke evolutie kende het gebruik van het terrein?
- wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Beschrijving van de geplande werken

De huidige status van de percelen is:

- 454P: bebouwd voor de gehele oppervlakte;
- 454R: bebouwd voor ca. 36,7% van de oppervlakte;
- 457N2: bebouwd voor ca. 29% van de oppervlakte;
- 454S: onbebouwd;
- 457M2: onbebouwd.

Volgens het verkavelingsplan (afbeelding 5) beperkt het bouwproject zich tot percelen 454P, 454R, 454S, 457M2, met twee rijen gebouwen, die een ingang hebben respectievelijk aan de Gorsemweg (loten 6, 7, 8 en 9) en aan een nieuw aan te leggen weg (loten 1, 2, 3, 4 en 5).

Afbeelding 3: nieuwbouwplan zoals aangereikt door de opdrachtgever Verelst-Gilen BVBA, gegeorefererd

Project: Ganselweg
Verkaveling voor 9 Lotten (4408, 506)
en bouwen van 14 app.

Bouwlus: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)

HELA!

Deontologie 100
1000 m² (10000 m²)
1000 m² (10000 m²)
1000 m² (10000 m²)
1000 m² (10000 m²)

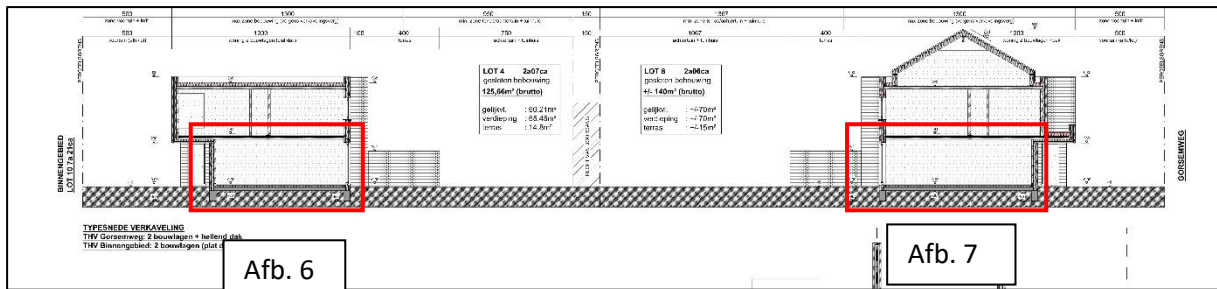
Interpretatie: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)
Bouwoppervlakte: 10000 m² (10000 m²)

10000 m² (10000 m²)
10000 m² (10000 m²)
10000 m² (10000 m²)
10000 m² (10000 m²)

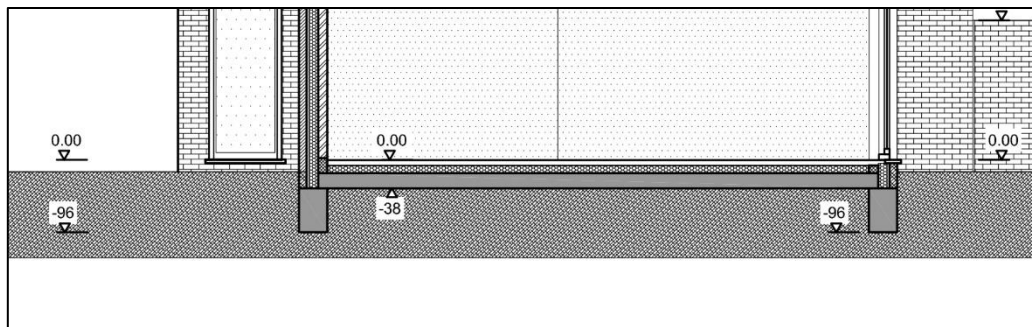
De appartementen zijn niet met een kelder uitgerust, en de fundamenteen worden aangezet op een diepte van ca. - 1m (afbeelding 7 en details afbeeldingen 8 en 9).

7

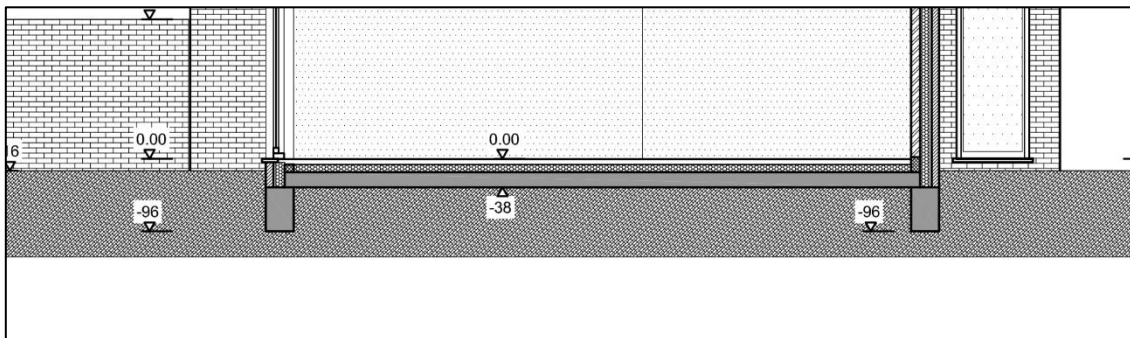
Bouwen & Milieu nv

Afbeelding 5: doorsnede (van lot 4 tot lot 8) zoals aangereikt door de opdrachtgever Verelst-Gilen BVBA

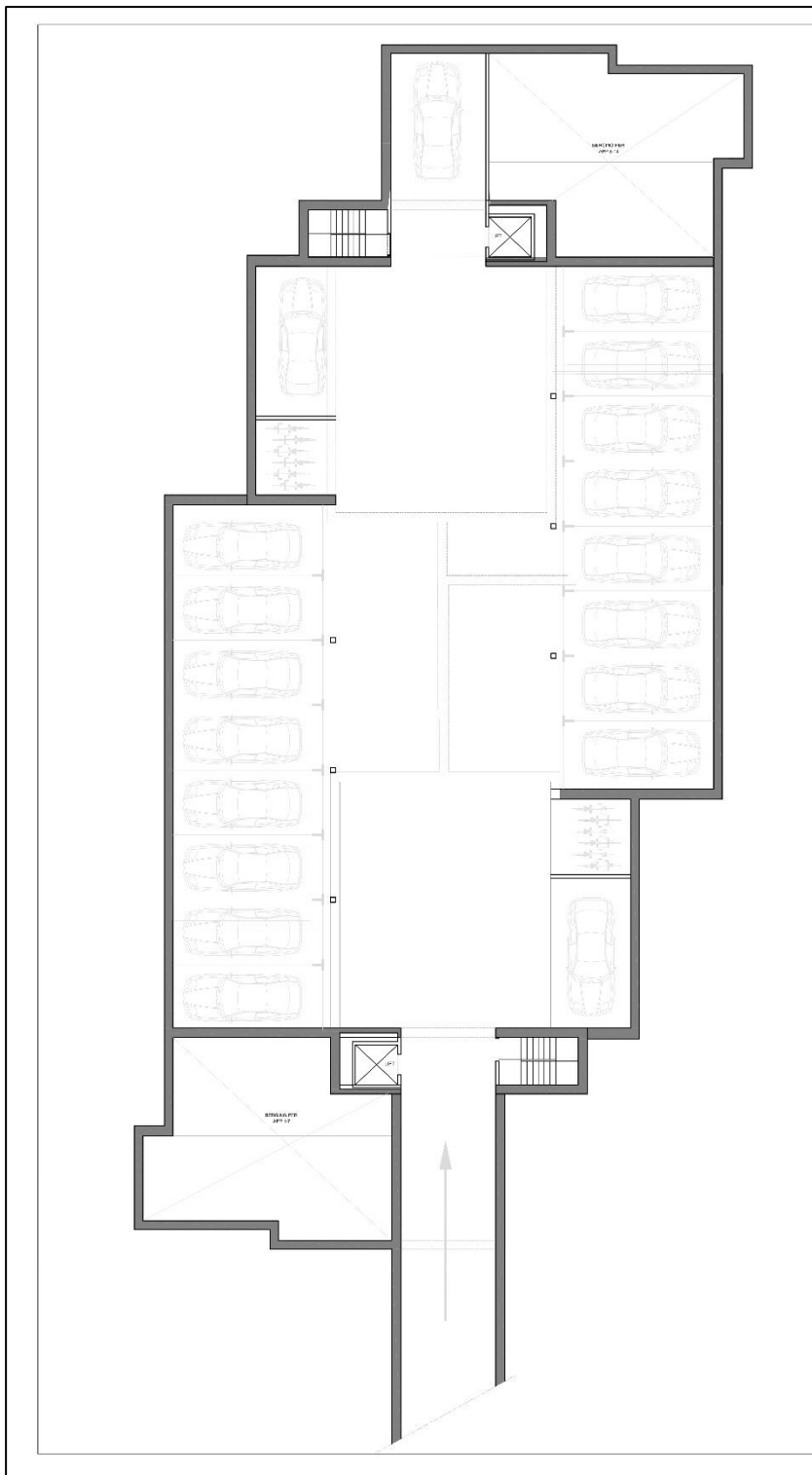
Afbeelding 6: detail van afbeelding 5

Afbeelding 7: detail van afbeelding 5

Projectzone 2: (afbeelding 3, paars ingekleurd)

Lot 11, met een oppervlakte van 31a40ca, is een andere projectzone, art. 3, waar een ondergrondse parkeerplaats is voorzien, maar het is niet direct verbonden met dit verkavelingsplan (afbeelding 10).

Afbeelding 8: planimetrie van het ondergronds parkeerplaats

Het bouwgebied is beperkt en het bedraagt ca. 12% van de gehele oppervlakte van alle percelen.

Dossiernummer: 2017B264 - Wettelijk depot: D/2017/-----/02

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Bouwen & Milieu nv

3. Resultaten van het bureauonderzoek

- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
Nee, in de CAI zijn er geen vondsten in de buurt van het projectgebied.

- zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?

Ja, uit de mutatieschetsen en de luchtfoto's kunnen we afleiden dat een opeenvolging van bouwen van constructies, serres, en afbraak en grondgebruik het bodemarchief hebben verstoord.

- welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het projectgebied?

Op de Ferrariskaarten vinden we het projectgebied als een open landschap met velden, zonder gebouwen. Op de Atlas der buurtwegen en de Vandermaelen kaarten zijn er nog velden, met alleen de Gorseweg al getrokken.

In de CAI zijn er in de buurt van het projectgebied geen vindplaatsen.

Het projectgebied bevindt zich volgens de bodemkaart volgens Belgische classificatie in bebouwing zone, met een erosie van type 2, en de archeologische verwachtingswaarde kan dan ook eerder laag worden genoemd.

- welke evolutie kende het landschap van het projectgebied?

Het projectgebied wordt op historische kaarten als bouwland voorgesteld, en door de schetsen van het kadaster weten we dat het tot 1948 (schetsnummer 87) onbebouwd gebleven is, tot de eerste gebouwen in de percelen 454P/R/S verschijnen.

- welke evolutie kende het gebruik van het terrein?

De historische kaarten (Ferraris, Atlas der buurtwegen, Vandermaelen) zeggen dat het projectgebied een open landschap is met velden is gebleven, tot de mutatieschetsen vanuit het jaar 1948, die ons laten weten dat het bouwen al begonnen was.

Door de luchtfoto's weten we dat steeds meer uitgestrekte serres elkaar opvolgen, die gebruikt werden door een tuinbedrijf.

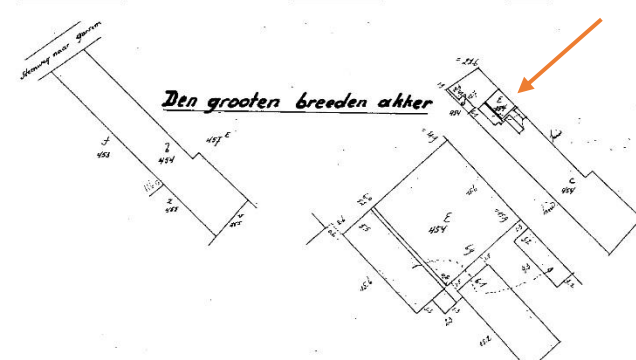
- wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De impact van het bouwplan heeft een beperkte diepte, omdat er geen kelders voorzien zijn en omdat de fundamenteën ca. 1 m hoog zijn. Bovendien liggen de nieuwe gebouwen in een sector die veel verstoord werd door oude gebouwen en serres (afbeelding 34).

	Federale Overheidsdienst FINANCIEN	ALGEMENE ADMINISTRATIE PATRIMONIUMDOCUMENTATIE	Correspondentieadres Directie van het kadaster Voorstraat 43 BUS 20 3500 Hasselt e-mail: meow.dienst.uit.limburg@minfin.fed.be
		OPMETINGEN EN WAARDERINGEN DIENST PATRIMONIUMCERTIFICATEN	

UTTREKSEL UIT DE KADASTRALE SCHETS VAN DE GEMEENTE SINT-TRUIDEN I^{ste} AFD.

SCHETSJAAR: 1948 SCHETSNUMMER: 87 SECTIE: G SCHAAL (1):

De meetcijfers zijn aanteekeningen tijdens de verminderingen op het terrain opgenomen. De Administratie geeft daarvan slechts mededeling onder voorwaarde dat deze gegevens als loutere inlichtingen worden beschouwd, waarvoor zij niet aansprakelijk kan worden gesteld.
 (1) De schaal is deze van de oorspronkelijke schets, ingevolge het scannen, kopiëren en/of printen is deze schaal niet meer bruikbaar.
 Vorige schets: 1942/36
 Volgende schets: 1950/78

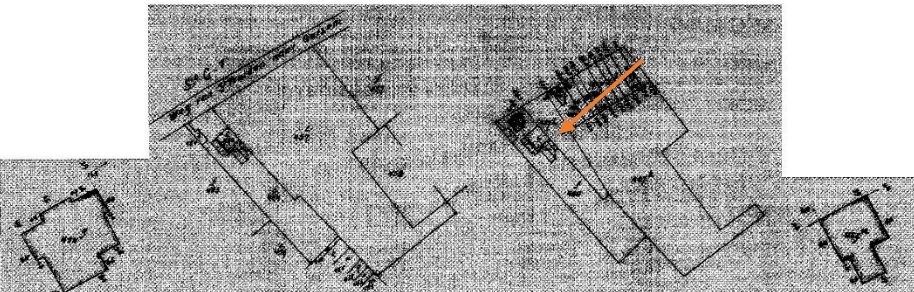
VERBODEN NADruk (2)
 Nr. van STIPAD: MEOW-2017-DD-00229526
 (2) De Administratie behoudt zich voor haar rechten te doen gelden voor de rechtbanken tegen diegenen die dit verbod niet zouden oerblijven

Gelijkvormig verklaard met de aanduidingen van de kadastrale schets
 Te Hasselt, 21/02/2017
 De gevolmachtigde Ambtenaar, JOHN THUWIS
 ADVISEUR

	Federale Overheidsdienst FINANCIEN	ALGEMENE ADMINISTRATIE PATRIMONIUMDOCUMENTATIE	Correspondentieadres Directie van het kadaster Voorstraat 43 BUS 20 3500 Hasselt e-mail: meow.dienst.uit.limburg@minfin.fed.be
		OPMETINGEN EN WAARDERINGEN DIENST PATRIMONIUMCERTIFICATEN	

UTTREKSEL UIT DE KADASTRALE SCHETS VAN DE GEMEENTE SINT-TRUIDEN I^{ste} AFD.

SCHETSJAAR: 1950 SCHETSNUMMER: 78 SECTIE: G SCHAAL (1):

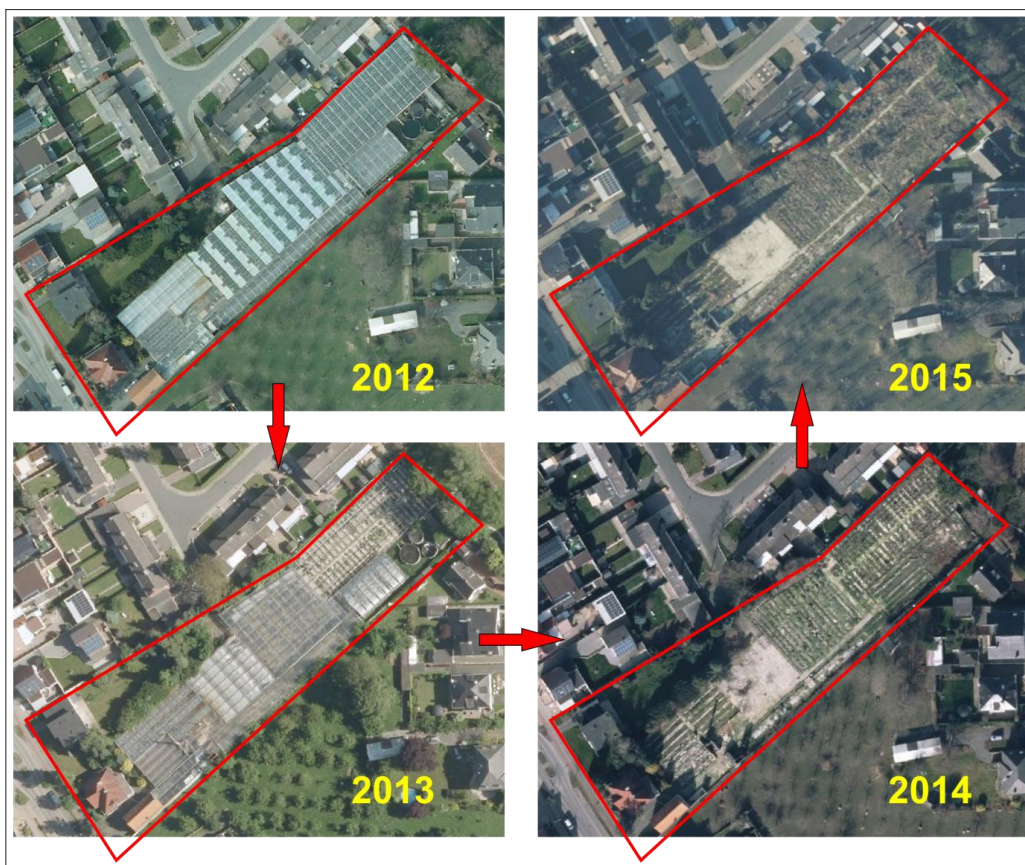

De meetcijfers zijn aanteekeningen tijdens de verminderingen op het terrain opgenomen. De Administratie geeft daarvan slechts mededeling onder voorwaarde dat deze gegevens als loutere inlichtingen worden beschouwd, waarvoor zij niet aansprakelijk kan worden gesteld.
 (1) De schaal is deze van de oorspronkelijke schets, ingevolge het scannen, kopiëren en/of printen is deze schaal niet meer bruikbaar.
 Vorige schets: 1948/87
 Volgende schets: 1958/91

VERBODEN NADruk (2)
 Nr. van STIPAD: MEOW-2017-DD-00229526
 (2) De Administratie behoudt zich voor haar rechten te doen gelden voor de rechtbanken tegen diegenen die dit verbod niet zouden oerblijven

Gelijkvormig verklaard met de aanduidingen van de kadastrale schets
 Te Hasselt, 21/02/2017
 De gevolmachtigde Ambtenaar, JOHN THUWIS
 ADVISEUR

Afbeeldingen 9 en 10, mutatieschetsen vanuit 1948 en 1950, de pijl duidt de eerste gebouwen aan

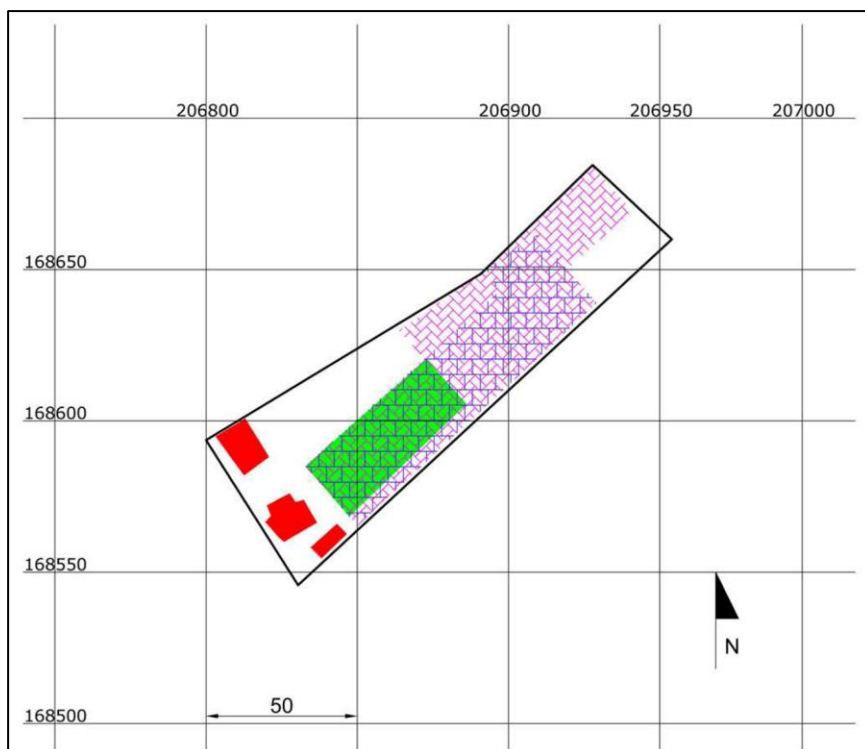
Afbeelding 11: synthese overzicht evolutie terrein (rood omkaderd) 2012 – 2015 aan de hand van luchtfoto's.

Het gebouw en de sloop van de serres hebben dus de hele oppervlakte verstoord. Samen met de huizen langs de Gorsemweg maken zij ongeveer ca 60% uit van het projectgebied (afbeeldingen 33 en 34).

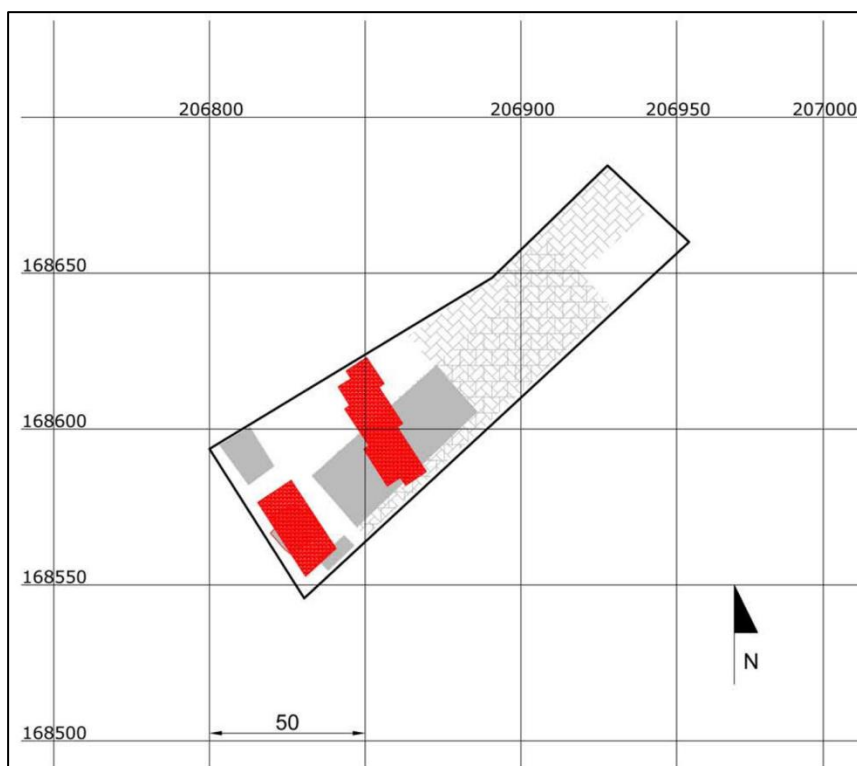
- wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De impact van het bouwplan heeft een beperkte diepte, omdat er geen kelders voorzien zijn en omdat de fundamenteën ca. 1 m hoog zijn. Bovendien liggen de nieuwe gebouwen in een sector die veel verstoord werd door oude gebouwen en serres (afbeeldingen 13 en 14).

Het gebouw en de sloop van de serres hebben dus de hele oppervlakte verstoord, die samen met de huizen langs de Gorsemweg ca 60% van de verstoring van alle percelen vormen (afbeelding 13).

Afbeelding 12, verstoorde zones. In rood huizen, in groen serres van de luchtfoto 1971, in blauw serres van de luchtfoto 1975-1990, in paars serres van de luchtfoto 2013

Afbeelding 13, Syntheseplan: verstoorde zones in grijs. In rood nieuwe gebouwen

Advies

Uit al deze argumenten, en op basis van een bijkomende kosten/batenanalyse van een archeologische prospectie hetzij enkel door proefsleuven, hetzij door proefsleuven voorafgegaan door een verkennend archeologisch booronderzoek, ten opzichte van de kans op enige vorm van kennisvermeerdering, die als zeer laag tot onbestaande wordt ingeschat, adviseren wij om het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

4. Vraagstelling en Onderzoekdoelen

a. Doelstellingen van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem

Gelet op het advies: niet van toepassing

b. Te beantwoorden onderzoeksvragen

Gelet op het advies: niet van toepassing

5. Onderzoeksstrategie en -methode

Gelet op het advies: niet van toepassing

6. Onderzoekstechnieken

Gelet op het advies: niet van toepassing

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Gelet op het advies: niet van toepassing

Het projectgebied ligt in de Gorsemweg, Sint-Truiden en er zijn geen archeologische vondsten in de buurt van de percelen. Door historische kaarten kunnen we afleiden dat de oppervlakte een onbebouwd en open landschap met velden was. Door de mutatieschetsen van het kadaster treffen we in 1948 de eerste gebouwen aan.

Door de luchtfoto's weten we dat in het projectgebied vele serres elkaar opvolgden, en dat meer dan de helft van het oppervlak verstoord is geworden door het bouwen en het slopen van de gebouwen.

Volgens het verkavelingsplan is er geen kelder voor de nieuwe huizen voorzien en de impact van de fundamenteën is in een terrein dat al verstoord was vanaf de tweede helft van de 20de eeuw.

Op basis van al deze argumenten wordt er geen verder onderzoek aanbevolen.

8. Lijst met afbeeldingen

Afbeelding 1: Bounding box

Afbeelding 2: de kadastrale kaart

Afbeelding 3: nieuwbouwplan zoals aangereikt door de opdrachtgever Verelst-Gilen BVBA, georeferentie

Afbeelding 4: gedetailleerd plan van de interventie zoals aangereikt door de opdrachtgever Verelst-Gilen BVBA

Afbeelding 5: doorsnede (van lot 4 tot lot 8) zoals aangereikt door de opdrachtgever Verelst-Gilen BVBA

Afbeelding 6: detail van afbeelding 5

Afbeelding 7: detail van afbeelding 5

Afbeelding 8: planimetrie van het ondergronds parkeerplaats

Afbeeldingen 9 en 10, mutatieschetsen vanuit 1948 en 1950, de pijl duidt de eerste gebouwen aan

Afbeelding 11: synthese overzicht evolutie terrein (rood omkaderd) 2012 – 2015 aan de hand van luchtfoto's.

Afbeelding 12, verstoorde zones. In rood huizen, in groen serres van de luchtfoto 1971, in blauw serres van de luchtfoto 1975-1990, in paars serres van de luchtfoto 2013

Afbeelding 13, Syntheseplan: verstoorde zones in grijs. In rood nieuwe gebouwen

9. Bibliografie

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., ERVYNCK, A., 2016, Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48, Brussel, agentschap Onroerend Erfgoed - Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Geraadpleegd via:

<https://www.onroenderfgoed.be/actueel/nieuws/onderzoeksrapport-archeologisch-vooronderzoek-proefsleuven-strategie/>

www.dov.vlaanderen.be

www.geo.onroenderfgoed.be

www.geopunt.be

www.inventaris.onroenderfgoed.be/

www.loket.onroenderfgoed.be